

ROZSUDEK SOUDU (čtvrtého senátu)

13. července 2005 *

Ve věci T-260/97,

Camar Srl, se sídlem ve Florencii (Itálie), zastoupená W. Viscardinim Donà, M. Paolinem a S. Donà, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Radě Evropské unie, zastoupené původně J. P. Hixem a A. Tancou, poté J. P. Hixem a F. Ruggerim Laderchim, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

a

* Jednacl jazyk: italština.

Komisi Evropských společenství, zastoupené původně H. van Vliet, poté C. Van der Hauwaert a L. Visaggiem, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Dal Ferrem, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaným,

podporovaným

Francouzskou republikou, zastoupenou K. Rispal-Bellanger a C. Vasak, jako zmocněnkyněmi, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejším účastníkem,

jejímž předmětem je určení výše škody, jejíž úhrada ve prospěch žalobkyně byla uložena Komisi v návaznosti na to, že mezitímním rozsudkem Soudu ze dne 8. června 2000, Camar a Tico v. Komise a Rada (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Recueil, s. II-2193) bylo zrušeno rozhodnutí Komise ze dne 17. července 1997, kterým se zamítá žádost o přechodná opatření podaná žalobkyní na základě článku 30 nařízení Rady (EHS) č. 404/93 ze dne 13. února 1993 o společné organizaci trhu s banány (Úř. věst. L 47, s. 1; Zvl. vyd. 03/13, s. 388),

**SOD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (čtvrtý senát),**

ve složení H. Legal, předseda, P. Mengozzi a I. Wiszniewska-Białecka, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. února 2005,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

- 1 Nařízení Rady (EHS) č. 404/93 ze dne 13. února 1993 o společné organizaci trhu s banány (Úř. věst. L 47, s. 1; Zvl. vyd. 03/13, s. 388) nahradilo společným režimem obchodu se třetími zeměmi jednotlivé předchozí vnitrostátní režimy. Toto nařízení stanovilo ve znění platném v době skutkového základu této věci otevření roční celní kvóty pro dovoz banánů ze třetích zemí a afrických, karibských a tichomořských

zemí (AKT). Jeho článek 15, nyní – po jeho změně nařízením Rady (ES) č. 3290/94 ze dne 22. prosince 1994 o úpravách a přechodných opatřeních nezbytných v odvětví zemědělství k provádění dohod uzavřených v rámci Uruguayského kola mnohostranných obchodních jednání (Úř. věst. L 349, s. 105) – článek 15a, zavedl rozlišení mezi banány nazývanými „tradiční banány AKT“ a „netradiční banány AKT“ podle toho, zda spadají, či nespádají do množství, jako jsou množství stanovená v příloze nařízení č. 404/93, tradičně vyvážených státy AKT do Společenství.

- 2 Článek 17 první pododstavec nařízení č. 404/93 stanovil, že při jakémkoliv dovozu banánů do Společenství se vyžaduje předložení dovozní licence.

- 3 Článek 18 odst. 1 nařízení č. 404/93, ve znění nařízení č. 3290/94, upřesňoval, že pro dovoz banánů z jiných třetích zemích než AKT (dále jen „banány ze třetích zemí“) a pro netradiční banány AKT byla otevřena celní kvóta ve výši 2,1 milionu tun (čisté hmotnosti) pro rok 1994 a ve výši 2,2 milionu tun (čisté hmotnosti) pro následující roky. V rámci této celní kvóty podléhal dovoz banánů ze třetích zemí výběru cla ve výši 75 ECU za tunu a dovoz netradičních banánů AKT podléhal nulovému clu. Krom toho čl. 18 odst. 2 stanovoval, že dovoz uskutečněný nad rámec kvóty, pokud jde o dovoz netradičních banánů AKT nebo dovoz banánů ze třetích zemí, podléhá clu vypočítanému na základě společného celního sazebníku.

- 4 Článek 19 odst. 1 nařízení č. 404/93 rozdělil takto otevřenou celní kvótu tak, že přidělil 66,5 % pro kategorii hospodářských subjektů, které uváděly na trh banány ze třetích zemí a/nebo netradiční banány AKT (kategorie A), 30 % pro kategorii hospodářských subjektů, které uváděly na trh banány ze Společenství a/nebo tradiční banány AKT (kategorie B) a 3,5 % pro kategorii hospodářských subjektů

usazených ve Společenství, které začaly od roku 1992 uvádět na trh banány jiné než banány ze Společenství a/nebo než tradiční banány AKT (kategorie C).

5 Podle článku 19 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 404/93 se pro druhou polovinu roku 1993 každému hospodářskému subjektu vydají dovozní licence na základě poloviny průměrného ročního množství uvedeného na trh v letech 1989 až 1991.

6 Článek 30 nařízení č. 404/93 stanovil:

„Budou-li po červenci 1993 nezbytná zvláštní opatření pro usnadnění přechodu od právní úpravy existující před vstupem tohoto nařízení v platnost k právní úpravě stanovené tímto nařízením, a zvláště k překonání obtíží citlivé povahy, přijme Komise postupem podle článku 27 případná přechodná opatření, jež považuje za nezbytná.“

7 Článek 27 nařízení č. 404/93 zavedl postup nazvaný „řídící výbor“. Článek 20 téhož nařízení vyzýval Komisi, aby na základě tohoto postupu přijala pravidla režimu obchodu se třetími zeměmi.

8 Pravidla režimu obchodu se třetími zeměmi byla stanovena v době skutkového základu této věci v nařízení Komise (EHS) č. 1442/93 ze dne 10. června 1993, kterým se stanoví prováděcí pravidla režimu dovozu banánů do Společenství (Úř. věst. L 142, s. 6). Podle článků 4 a 5 tohoto nařízení se rozdělení celní kvóty mezi

hospodářské subjekty kategorie A (66,5 %) uskutečnilo na základě množství banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT uváděných na trh během tří let před rokem, který předcházet roku, pro nějž byla celní kvóta otevřena. Rozdělení kvóty mezi hospodářské subjekty kategorie B (30 %) bylo uskutečněno na základě množství banánů ze Společenství nebo tradičních banánů AKT uváděných na trh v průběhu referenčního období určeného stejným způsobem jako pro kategorii A.

- 9 Na základě ustanovení čl. 19 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 404/93, jakož i článků 4 a 5 nařízení č. 1442/93, se referenční období posouvalo ročně o jeden rok. V důsledku toho tak referenční období zahrnuje pro dovoz, který se měl uskutečnit v roce 1993, roky 1989, 1990 a 1991, kdežto pro dovoz, který se měl uskutečnit v roce 1997 roky 1993, 1994 a 1995 a pro dovoz, který se měl uskutečnit v roce 1998 roky 1994, 1995 a 1996.
- 10 Krom toho v souladu s článkem 13 nařízení č. 1442/93 mohly hospodářské subjekty kategorií A a B za trvání platnosti dovozních licencí, jež jim byly v této kvalitě vydané, převést práva vyplývající z těchto licencí na hospodářské subjekty kategorií A, B nebo C.
- 11 Režim stanovený nařízením č. 404/93 a nařízením č. 1442/93 je dále označován jako „režim z roku 1993“.
- 12 Nařízení Rady (ES) č. 1637/98 ze dne 20. července 1998, kterým se mění nařízení č. 404/93 (Úř. věst. L 210, s. 28; Zvl. vyd. 03/23, s. 304), použitelné od 1. ledna 1999, zrušilo článek 15a a změnilo články 16 až 20 nařízení č. 404/93.

- 13 Článek 18 nařízení č. 404/93, ve znění nařízení č. 1637/98, otevřel nad rámec celní kvóty ve výši 2,2 milionu tun, konsolidované v rámci Světové obchodní organizace (odstavec 1), dodatečnou celní kvótu pro dovozy banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT (odstavec 2).
- 14 Článek 19 odst. 1 první pododstavec nařízení č. 404/93, ve znění nařízení č. 1637/98, stanovil, že napříště jsou „celní kvóty uvedené v čl. 18 odst. 1 a 2 a dovoz tradičních banánů AKT [...] spravovány způsobem přihlížejícím k tradičním obchodním tokům (tzv. způsob ‚tradičních dovozců/nových žadatelů‘)“.
- 15 Článek 20 nařízení č. 404/93, ve znění nařízení č. 1637/98, uložil Komisi stanovit prováděcí pravidla nového režimu dovozu, která měla na základě téhož článku písm. d) mimo jiné zahrnovat „nezbytná zvláštní ustanovení k usnadnění přechodu od režimu dovozu platného od 1. července 1993 na [nový] režim“.
- 16 Na základě tohoto článku 20 přijala Komise nařízení (ES) č. 2362/98 ze dne 28. října 1998, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 404/93, pokud jde o režim dovozu banánů do Společenství (Úř. věst. L 293, s. 32), které od 1. ledna 1999 nahradilo nařízení č. 1442/93.

- 17 Článek 3 první pododstavec nařízení č. 2362/98 definoval tradiční hospodářské subjekty následovně:

„Pro účely tohoto nařízení se ‚tradičním hospodářským subjektem‘ rozumí hospodářský subjekt usazený ve Společenství během období, které určuje jeho referenční množství, jakož i v době své registrace podle článku 5, který na svůj vlastní účet za účelem pozdějšího uvedení na trh Společenství skutečně dovezl během referenčního období minimální množství banánů ze třetích zemí nebo zemí AKT.“ *(neoficiální překlad)*

- 18 Článek 4 odst. 1 nařízení č. 2362/98 stanovil, že „každý tradiční hospodářský subjekt zaregistrovaný v členském státě v souladu s článkem 5 [obdrží] pro každý rok pro všechny původy uvedené v příloze I [třetí země a státy AKT] jediné referenční množství určené v závislosti na množství banánů, které skutečně dovezl během referenčního období“. Článek 4 odst. 2 upřesňuje, že pro dovozy, které se uskutečnily v roce 1999 v rámci celních kvót a tradičních banánů AKT, je referenční období tvořeno lety 1994, 1995 a 1996. *(neoficiální překlad)*

- 19 Režim stanovený změnami zavedenými nařízením č. 1637/98 a nařízením č. 2362/98 je dále označován jako „režim z roku 1999“.

- 20 V režimu z roku 1999 bylo použito referenčního množství oznámeného tradičním hospodářským subjektům pro rok 1999 postupně až do 30. června 2001 potvrzováno nařízením Komise (ES) č. 2268/1999 ze dne 27. října 1999 o dovozu banánů v rámci celních kvót a tradičních AKT banánů v prvním čtvrtletí roku 2000 (Úř. věst. L 277,

s. 10), nařízením Komise (ES) č. 250/2000 ze dne 1. února 2000 o dovozu banánů v rámci celních kvót a tradičních AKT banánů a stanovení indikativních množství pro druhé čtvrtletí roku 2000 (Úř. věst. L 26, s. 6) *(neoficiální překlad)*, nařízením Komise (ES) č. 1077/2000 ze dne 22. května 2000, kterým se stanoví některá indikativní množství a individuální stropy pro vydávání dovozních licencí na banány pro dovoz do Společenství pro třetí čtvrtletí roku 2000 v rámci celních kvót a množství tradičních banánů AKT (Úř. věst. L 121, s. 4) *(neoficiální překlad)*, nařízením Komise (ES) č. 1637/2000 ze dne 25. července 2000, kterým se stanoví množství dovozu banánů do Společenství pro čtvrté čtvrtletí roku 2000 v rámci celních kvót a množství tradičních banánů AKT (Úř. věst. L 187, s. 36) *(neoficiální překlad)*, nařízením Komise (ES) č. 2599/2000 ze dne 28. listopadu 2000, kterým se stanoví některá indikativní množství a individuální stropy pro vydávání dovozních licencí na banány pro dovoz do Společenství pro první čtvrtletí roku 2001 v rámci celních kvót a množství tradičních banánů AKT (Úř. věst. L 300, s. 8) *(neoficiální překlad)* a konečně nařízením Komise (ES) č. 395/2001 ze dne 27. února 2001, kterým se stanoví některá indikativní množství a individuální stropy pro vydávání dovozních licencí na banány pro dovoz do Společenství pro druhé čtvrtletí roku 2001 v rámci celních kvót a množství tradičních banánů AKT (Úř. věst. L 58, s. 11) *(neoficiální překlad)*.

- 21 Režim dovozu banánů do Společenství byl naposledy změněn od 1. července 2001 po přijetí nařízení Rady (ES) č. 216/2001 ze dne 29. ledna 2001, kterým se mění nařízení (EHS) č. 404/93 o společné organizaci trhu s banány (Úř. věst. L 31, s. 2; Zvl. vyd. 03/31, s. 226), zejména jeho články 16 až 20, a přijetím nařízení Komise (ES) č. 896/2001 ze dne 7. května 2001, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 404/93, pokud jde o režim dovozu banánů do Společenství (Úř. věst. L 133, s. 19; Zvl. vyd. 03/32, s. 150). Režim stanovený změnami zavedenými nařízením č. 216/2001 a nařízením č. 896/2001 je dále označován jako „režim z roku 2001“.

Řízení a návrhy účastníků řízení

- 22 Rozsudkem ze dne 8. června 2000, Camar a Tico v. Komise a Rada (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Recueil, s. II-2193, dále jen „rozsudek ze dne 8. června 2000“), vydaným mimo jiné v projednávané věci, zrušil Soud rozhodnutí Komise ze dne 17. července 1997, kterým se zamítá žádost ze dne 21. ledna 1997 podaná žalobkyní na základě článku 30 nařízení č. 404/93, a uložil Komisi náhradu škody, která žalobkyni vznikla v důsledku tohoto rozhodnutí.
- 23 Soud mimoto uložil ve věci T-260/97 Komisi náhradu nákladů řízení ve výši 90 % a Radě ve výši 10 % a Francouzské republice, jakožto vedlejšímu účastníku, uložil nést vlastní náklady.
- 24 Podle bodu 5 výroku rozsudku ze dne 8. června 2000 musejí účastníci řízení sdělit Soudu ve lhůtě šesti měsíců ode dne vyhlášení rozsudku částky, které mají být uhrazeny, stanovené vzájemnou dohodou nebo, pokud k dohodě nedojde, zaslat Soudu ve stejné lhůtě své vyčíslené návrhy.
- 25 Návrhem došlým kanceláři Soudního dvora dne 17. srpna 2000 podala Komise opravný prostředek proti rozsudku ze dne 8. června 2000 (věc C-312/00 P).
- 26 Soud na základě čl. 77 písm. b) jednacího řádu Soudu rozhodl usnesením ze dne 7. února 2001 přerušit řízení ve věci T-260/97 až do vyhlášení rozsudku Soudního dvora, kterým se ukončí řízení ve věci C-312/00 P.

- 27 Rozsudkem ze dne 10. prosince 2002, Komise v. Camar a Tico (C-312/00 P, Recueil, s. I-11355) Soudní dvůr zamítl opravný prostředek v rozsahu, v němž směřoval proti části rozsudku ze dne 8. června 2000 týkající se věci T-260/97.
- 28 Dopisem kanceláře Soudu ze dne 9. ledna 2003 byli účastníci řízení informováni o pokračování v řízení ve věci T-260/97 a o skutečnosti, že lhůta šesti měsíců stanovená v bodě 5 výroku rozsudku ze dne 8. června 2000 začala opět plynout a uplyne dne 10. června 2003.
- 29 Žalobkyně a Komise tak zahájily vyjednávání za účelem určení výše škody. Jelikož nedospěly k dohodě ve stanovené lhůtě, uložily dne 10. června 2003 v kanceláři Soudu své návrhy na určení výše škody.
- 30 Žalobkyně předložila dne 18. července své vyjádření k návrhu Komise a později, dne 5. září 2003, Komise formulovala své vyjádření k návrhu, jakož i k vyjádření žalobkyně.
- 31 Soud (čtvrtý senát) rozhodl na základě zprávy soudce zpravodaje o zahájení ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu položil písemně otázky žalobkyni a Komisi, které této výzvě vyhověly ve stanovené lhůtě.
- 32 Řeči žalobkyně a Komise a jejich odpovědi na ústní otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 24. února 2005.

33 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

- určil správnost částek, na které žalobkyně vyčíslila vzniklou škodu, čili, mimo úroků, 2 771 132 eur za rok 1997, 2 253 060 eur za rok 1998, 7 190 000 eur za rok 1999, 7 190 000 eur za rok 2000 a 4 399 200 eur za první půlrok roku 2001;

- uložil Komisi uhradit v plném rozsahu celkovou částku odpovídající těmto částkám, jakož i částkám dlužným na základě měnové inflace a úroků z prodlení vypočítaných podle kritérií navržených žalobkyní nebo podle jakéhokoliv jiného případného kritéria, o němž Soud rozhodne, že je vhodnější;

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení vyplývajících z této nové fáze řízení.

34 Komise navrhuje, aby Soud určil částky, které mají být uhrazeny žalobkyni podle následujících údajů:

- náhrada škody se přiznává pro období od 1. ledna 1997 do 31. prosince 1998;

- období, k němuž musí být přihlédnuto pro výpočet referenčního množství žalobkyně, odpovídá rokům 1989 a 1990;

- výše náhrady škody musí být vypočtena na základě ušlého zisku, tvořeného rozdílem mezi příjmy, které žalobkyně mohla získat z obchodu s banány v období od 1. ledna 1997 do 31. prosince 1998, pokud by byla Komise vyhověla její žádosti o přechodná opatření ze dne 21. ledna 1997, a skutečnými příjmy získanými z tohoto obchodu během příslušného období, zvýšenými o příjmy, které získala nebo mohla získat za stejné období z případné náhradní činnosti;

- dodatečné množství banánů, které by žalobkyně mohla uvádět na trh, pokud by Komise byla vyhověla její žádosti o přechodná opatření ze dne 21. ledna 1997, dosahuje 13 855,66 tun pro rok 1997 a 11 265,30 tun pro rok 1998;

- takto získaná výše náhrady škody bude upravena s ohledem na měnovou inflaci podle oficiálních indexů dostupných pro Itálii a použitelných pro příslušné období; k této částce upravené s ohledem na měnovou inflaci budou připočteny úroky z prodlení ode dne vyhlášení rozsudku ze dne 8. června 2000 až do dne zaplacení, vypočítané na základě zákonné úrokové sazby platné v Itálii.

Právní otázky

Úvodní poznámky

³⁵ Úvodem je namístě připomenout, že dopisem ze dne 21. ledna 1997 navrhovala žalobkyně Komisi na základě článku 175 Smlouvy o ES (nyní článek 232 ES), aby byly na základě článku 30 nařízení č. 404/93 dovozní licence na banány ze třetích

zemí a netradiční banány AKT, které jí měly být přiděleny jakožto hospodářskému subjektu kategorie B pro rok 1997 a pro následující roky, určeny až do obnovení jejích obvyklých referenčních množství na základě množství banánů uvedených na trh v průběhu roku 1988, 1989 a 1990.

- 36 Jak vyplývá z bodu 208 rozsudku ze dne 8. června 2000, škoda, která má být nahrazena, spočívá v tom, že byl žalobkyni přidělen menší počet dovozních licencí než počet, jaký by získala, pokud by byl článek 30 nařízení č. 404/93 správně použit.
- 37 Přitom, ačkoliv se žalobkyně a Komise shodují na letech, k nimž musí být přihlédnuto pro výpočet referenčního množství žalobkyně, které se musí použít pro určení počtu dovozních licencí, jež měla žalobkyně získat navíc, neshodují se naopak, pokud jde o tři hlavní body:

— období, pro které má být škoda nahrazena;

— obecná kritéria, která mají být použita pro určení výše škody;

— kritéria týkající se přihlédnutí k měnovému znehodnocení a úrokům z prodlení.

K rokům, ke kterým má být přihlédnuto pro výpočet referenčního množství

Argumenty účastníků řízení

- 38 Komise uvádí, že období, ke kterému má být přihlédnuto pro výpočet referenčního množství žalobkyně, tedy referenční období, by mělo v zásadě zahrnovat tři roky, které předcházely vstupu společné organizace trhu zavedené nařízením č. 404/93 v platnost, pro něž existovaly dostupné údaje, tedy roky 1989 až 1991. Rozpoutání občanské války v Somálsku však odůvodňuje, aby rok 1991 nebyl vůči žalobkyni zohledněn. Zdůrazňuje, že zbývající období pokrývající roky 1989 a 1990 lze definovat jako období obvyklé činnosti žalobkyně, která také uznala, že rok 1988 byl charakterizován významným zvýšením jejího dovozu oproti dovozu průměrnému. Období, jež má být pokládáno za referenční období tedy bude pokrývat roky 1989 a 1990.
- 39 Žalobkyně souhlasí, aby bylo pro účely určení výše škody, která má být nahrazena, odvoláváno na referenční období označené Komisí, namísto tříletého období od roku 1988 do 1990 uvedeného v její žádosti na základě článku 30 nařízení č. 404/93.

Závěry Soudu

- 40 Soud ve svém rozsudku ze dne 8. června 2000 sice shledal, že odmítnutí Komise přijmout přechodná opatření k překonání obtíží, s nimiž se žalobkyně setkává, je protiprávní, ale neuvedl, že Komise musí především vůči žalobkyni zohlednit právě období od roku 1988 do roku 1990 jako referenční období pro účely určení počtu

dovozních licencí, jež měly být žalobkyni přiděleny jakožto hospodářskému subjektu kategorie B.

- 41 S přihlédnutím jednak k tomu, že nic v relevantní právní úpravě neukládá, aby v případě nadměrné tvrdosti, jakým je případ projednávané věci, bylo referenční období nutně redefinováno na tříleté období, a jednak ke skutečnosti, že žalobkyně souhlasí s vynětím roku 1988, lze přístup dohodnutý účastníky řízení schválit. Období, pro něž musí být vypočítáno referenční množství žalobkyně pro účely posouzení škody, tak pokrývá dva roky, a to roky 1989 a 1990.

K období, pro které musí být škoda nahrazena

Argumenty účastníků řízení

- 42 Žalobkyně má za to, že obdobím dotčeným škodou vzniklou z důvodu zamítnutí její žádosti o přechodná opatření je období od 1. ledna 1997 do 30. června 2001.
- 43 Žalobkyně uplatňuje, že v režimu z roku 1999, i přes zrušení rozlišení mezi licencemi kategorie A a B, záviselo získání dovozních licencí na banány ze třetích zemí jako za předchozího režimu především na množství tradičních banánů AKT dovezených v průběhu referenčního období. Zdůrazňuje totiž, že bylo přihlédnuto k tradičním banánům AKT mezi banány jakéhokoliv původu pro účely určení jediného referenčního množství stanoveného nařízením č. 2362/98, které bylo stále vypočítáváno na základě referenčního období pokrývajících roky 1994 až 1996.

- 44 Krom toho skutečnost, že se žalobkyně ve své žádosti ze dne 21. ledna 1997 adresované Komisi odvolávala na licence kategorie B, nijak nebrání učinit závěr, že existuje škoda, která musí být Komisí nahrazena rovněž pro období po 31. prosinci 1998. Žalobkyně totiž poznamenává, že pokud v této žádosti zmínila licence kategorie B, bylo tomu tak pouze pro účely charakterizování licencí, jež byly přiděleny na základě referenčního množství sestávajícího z dovozu tradičních banánů AKT. Svou žalobou, která vedla k rozsudku ze dne 8. června 2000, směřovala žalobkyně k dosažení změny svých referenčních množství, což Soud v bodě 194 třetí až páté větě uvedeného rozsudku uznal.
- 45 Škoda musí být proto podle žalobkyně nahrazena pro všechny roky, v jejichž průběhu se mohla dovolávat na základě právních předpisů Společenství jakožto tradiční subjekt obchodující s banány AKT svých obvyklých referenčních množství, tedy do 1. července 2001, kdy vstoupil v platnost režim z roku 2001. Tento režim stanovil nová kritéria výpočtu referenčních množství sloužící k přidělení dovozních licencí na banány ze třetích zemí nebo netradiční banány AKT a pro hospodářský subjekt, jako je žalobkyně, měl za následek, že výpočet musel být napříště učiněn na základě pouze těch dovozů, které jakožto hospodářský subjekt kategorie A uskutečnil během referenčního období.
- 46 Žalobkyně krom toho upřesňuje, že pro účely určení výše škody, pokud jde o roky 1999 a 2000 a první polovinu roku 2001, je třeba přihlédnout k dovozu, který mohla uskutečnit od roku 1994 do roku 1996, pokud by Komise přijala nezbytná opatření, která by jí umožnila nahradit somálské banány, které v té době již nebyly k dispozici.
- 47 Komise má za to, že období, pro které má žalobkyně nárok na náhradu škody, musí být omezeno na období od 1. ledna 1997 do 31. prosince 1998.

- 48 Připomíná, že škoda, která má být nahrazena, je škoda vyplývající z jejího odmítnutí přidělit žalobkyni v souladu s článkem 30 nařízení č. 404/93 větší počet dovozních licencí kategorie B vypočítaný na základě dovozu banánů uskutečněného žalobkyní před občanskou válkou v Somálsku.
- 49 Komise přitom připomíná, že dne 1. ledna 1999 vstoupila v platnost významná reforma obchodu stanovená v rámci společné organizace trhu banánů, která především odstranila rozdělení dovozců do kategorií A, B a C a zavedla společnou správu celních kvót a tradičních banánů AKT. Zdůrazňuje, že žalobkyně nikdy nepožádala v režimu z roku 1999 o zvláštní příznivější opatření, třebaže opatření požadovaná v předchozím režimu, který skončil dne 31. prosince 1998, nemohla mít na nový režim účinek.
- 50 Komise poznamenává, že od 1. ledna 1999 se změnil samotný právní základ opatření požadovaných žalobkyní. Pokud měla žalobkyně za to, že se nachází ve zvláště nepříznivém postavení, měla znovu požádat Komisi o přijetí vhodných opatření, tentokrát na základě nového čl. 20 písm. d) nařízení č. 404/93, ve znění nařízení č. 1637/98.

Závěry Soudu

- 51 Je třeba uvést, že Komise uznává svou povinnost nahradit škodu, jež žalobkyni vznikla v roce 1997 a 1998 z důvodu jejího odmítnutí vyhovět žádosti ze dne 21. ledna 1997. Komise naopak zpochybňuje nárok žalobkyně připsat uvedenému odmítnutí škodu, o níž žalobkyně tvrdí, že jí vznikla v období platnosti režimu z roku 1999, a to od 1. ledna 1999 do 30. června 2001.

52 Tento nárok žalobkyně nelze přijmout.

53 Je pravda, že žádost žalobkyně ze dne 21. ledna 1997 lze vykládat v tom smyslu, že v podstatě směřuje k dosažení opatření umožňujícího příslušným vnitrostátním orgánům stanovit referenční množství, které slouží jako základ pro přidělení dovozních licencí na banány ze třetích zemí nebo netradiční banány AKT žalobkyni jakožto hospodářskému subjektu kategorie B, s přihlédnutím k množství tradičních banánů AKT uvedených na trh v průběhu jiného referenčního období, než je období vyplývající z použitelné právní úpravy.

54 Z uvedené žádosti především vyplývá, že nahrazení referenčního období od roku 1993 do roku 1995, které slouží v režimu z roku 1993 k přidělování dovozních licencí v roce 1997, je odůvodněné pro účely přidělení dovozních licencí na banány ze třetích zemí a netradičních banánů AKT žalobkyni s ohledem na abnormálně nízkou úroveň dovozu tradičních banánů AKT uskutečněného žalobkyní během téhož období, a to v důsledku spojeného účinku občanské války, která vypukla v Somálsku, a zavedení společné organizace trhu.

55 Žalobkyně požadovala, aby bylo přihlédnuto jako k referenčnímu období k rokům 1988 až 1990 „až do obnovení jejích obvyklých referenčních množství“, což v souvislosti s uvedenou žádostí znamená až do té doby, dokud v důsledku ročního posunu stanoveného platnou první úpravou (viz body 8 a 9 výše) bude referenční období zahrnovat pouze roky, jež nejsou poznamenány obtížemi se zásobováním tradičními banány AKT, jež jsou důvodem žádosti žalobkyně.

56 Opatření, která tak měla Komise přijmout pro vyhovění uvedené žádosti, měla umožnit rovněž pro rok 1998 přihlédnout k množství tradičních banánů AKT uváděných žalobkyní na trh v průběhu jí navrženého období pro účely určení počtu

dovozních licencí kategorie B, jež jí měly být přiděleny. Příslušné referenční období pro tento rok totiž i nadále na základě nařízení č. 1442/93 (1994 až 1996) zahrnovalo roky – jak Soud výslovně shledal v bodě 148 *in fine* rozsudku ze dne 8. června 2000 – během kterých žalobkyni postihly uvedené obtíže se zásobováním.

- 57 Pokud by režim z roku 1993 trval až do roku 1999, umožnila by opatření, která měla Komise přijmout pro vyhovění žádosti žalobkyně, stejné nahrazení referenčního období pro rok 1999 vzhledem k tomu, že referenční období stanovené nařízením č. 404/93 a č. 1442/93, posunutě o jeden dodatečný rok (1995 až 1997), by ještě pokrývalo roky (1995 a 1996) dotčené dotýčnými obtížemi.
- 58 Režim z roku 1993 však byl od 1. ledna 1999 změněn. Je přitom namístě konstatovat, že tato reforma ke dni 31. prosince 1998 vedla k ukončení účinků opatření, které měla Komise přijmout pro vyhovění žádosti žalobkyně ze dne 21. ledna 1997.
- 59 Takový závěr se však nemůže opírat, jak tvrdí Komise, o formální důvod zavedení nového právního základu pro přijetí přechodných opatření článkem 20 písm. d) nařízení č. 404/93, ve znění nařízení č. 1637/98.
- 60 Na situaci žalobkyně se totiž nevztahuje výše uvedený čl. 20 písm. d), neboť případ nadměrné tvrdosti, kterého se dovolává, a to obtíž se zásobováním tradičními banány AKT během období let 1994 až 1996, nesouvisí s přechodem z režimu z roku 1993 na režim z roku 1999. Naopak, byť byl spjat s občanskou válkou, která vypukla v Somálsku koncem roku 1990, byl přímým důsledkem zavedení společné organizace trhu, jelikož režim z roku 1993 měl ve skutečnosti pro žalobkyni za

následek objektivní významné snížení možnosti nabízené předchozím italským režimem nahradit chybějící nabídku somálských banánů především jinými tradičními banány AKT (rozsudek ze dne 8. června 2000, body 140 až 143). Jelikož tyto obtíže vplynuly z přechodu z vnitrostátních režimů na režim z roku 1993, vztahoval se tedy na ně v režimu z roku 1999 článek 30 nařízení č. 404/93, který nebyl zrušen ani pozměněn nařízením č. 1637/98.

61 Důvody, jež brání tomu, aby opatření, která měla Komise přijmout pro vyhovění žádosti ze dne 21. ledna 1997, mohla pokračovat i po 31. prosinci 1998, mají podstatnou povahu a souvisejí s vlastnostmi, které zásadně odlišují s ohledem na předmět uvedené žádosti režim z roku 1999 od režimu z roku 1993.

62 V souladu s bodem 5 odůvodnění nařízení č. 2362/98 „společná správa celních kvót a tradičních banánů AKT“ byla vhodná pro podporu rozvoje mezinárodního obchodu a větší plynulosti obchodu a pro vyhnutí se neodůvodněným diferenciacím. Tak podle uvedeného bodu odůvodnění museli být tradiční hospodářské subjekty i noví žadatelé „definováni podle jednotných kritérií bez ohledu na to, zda dovážejí ze třetích zemí nebo z AKT“, práva tradičních hospodářských subjektů musela „být určena na základě skutečných dovozů bez ohledu na jejich původ a zdroj zásobování“ a musela „poskytovat možnost dovozu banánů jakéhokoliv původu“, přičemž tento stejný přístup se musel „promítnout do způsobu periodické správy dovozů bez rozlišování založeném na původu dovozu“. *(neoficiální překlad)*

63 V důsledku toho režim z roku 1999 zrušil rozlišení, jež bylo učiněno v článku 19 nařízení č. 404/93 pro účely rozdělení celní kvóty mezi hospodářské subjekty (a licence) kategorie A, B a C. Režim z roku 1999 rozlišoval pouze mezi takzvanými tradičními hospodářskými subjekty (viz bod 17 výše), jako je žalobkyně, a novými žadateli.

- 64 Krom toho zatímco v režimu z roku 1993 byla referenční množství pro hospodářské subjekty kategorie A vypočítávána na základě množství banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT uváděných na trh během referenčního období a pro hospodářské subjekty kategorie B na základě množství banánů ze Společenství nebo tradičních banánů AKT uváděných na trh během téhož referenčního období (viz bod 8 výše), v režimu z roku 1999 bylo „jediné referenční množství“ stanovené článkem 4 nařízení č. 2362/98 (viz bod 18 výše) vypočítáno s přihlédnutím k dovozům banánů jakéhokoliv původu do Společenství, čili tradičních i netradičních banánů AKT, jakož i banánů ze třetích zemí (příloha I nařízení č. 2362/98), uskutečněných dotyčným hospodářským subjektem během referenčního období.
- 65 Je pravda, že i přes zrušení kategorií hospodářských subjektů a licencí A, B a C, jakož i zavedení jediného referenčního množství ovlivňoval dovoz tradičních banánů AKT uskutečněný během referenčního období nadále i v režimu z roku 1999 počet licencí, které mohly být žalobkyni přiděleny pro dovoz banánů ze třetích zemí a netradičních banánů ATK. Rovněž je však pravda, že referenční období zůstalo po celé trvání režimu z roku 1999 určeno na roky 1994 až 1996 (viz body 18 a 20 výše), a sice na stejné tříleté období, jež představovalo referenční období po celou dobu roku 1998, posledního roku režimu z roku 1993, a které nepředstavovalo kvůli zásobovacím obtížím vyplývajícím ze somálské občanské války a ze zavedení společné organizace trhu obvyklou úroveň činnosti žalobkyně v oblasti tradičních banánů AKT.
- 66 Avšak i za předpokladu, že by nebylo zcela neslučitelné s podmínkami fungování režimu z roku 1999, aby bylo přihlédnuto k rokům 1989 a 1990 namísto k období od roku 1994 do roku 1996 pro účely stanovení jediného referenčního množství žalobkyně pouze pro část uvedeného množství tvořenou dovozem tradičních banánů AKT, takové přihlédnutí by nemohlo v režimu z roku 1999 vyplývat z opatření, která měla Komise přijmout v režimu z roku 1993 pro vyhovění žádosti žalobkyně ze dne 21. ledna 1997.

- 67 Je totiž nutno shledat, že v rámci režimu z roku 1993 umožnily dovozy tradičních banánů AKT uskutečněné hospodářským subjektem během referenčního období tomuto získat právo zúčastnit se rozdělení přesně vymezené části (30 %) celní kvóty. Nahrazení referenčního období požadované žádostí ze dne 21. ledna 1997 je tedy nutno nahlížet v této souvislosti.
- 68 Přitom v rámci režimu z roku 1999 referenční množství tradičních banánů AKT nesloužila, jak tomu bylo v případě režimu z roku 1993, k určení počtu dovozních licencí banánů ze třetích zemí nebo netradičních banánů AKT, které měly být přiděleny v rámci 30 % rezervy celní kvóty poskytnuté hospodářským subjektům kategorie B, ale napomáhala určení jediného referenčního množství použitého obecněji pro určení počtu licencí, které měly být přiděleny hospodářským subjektům pro dovoz banánů jakéhokoliv původu v rámci společné správy celních kvót a tradičních banánů AKT. V souladu s bodem 5 odůvodnění nařízení č. 2362/98 práva tradičních hospodářských subjektů v rámci režimu z roku 1999 musejí být nejen „určena na základě skutečného dovozu bez ohledu na jejich původ a zdroj zásobování“, ale musejí rovněž „poskytnout možnost dovozu banánů jakéhokoliv původu“.
- 69 Množství tradičních banánů AKT dovážených během referenčního období tedy v režimu z roku 1999 neovlivňovalo na rozdíl od režimu z roku 1993 pouze ucházení se hospodářských subjektů o rozdělení přesně vymezené části celní kvóty, ale rozdělení všech celních kvót a navíc rozdělení dovozních licencí tradičních banánů AKT (články 3, 4 a 6 nařízení č. 2362/98), zatímco v režimu z roku 1993 nebyl dovoz tradičních banánů AKT podmíněn disponováním referenčním množstvím (články 14 až 16 nařízení č. 1442/93).
- 70 Tyto zásadní změny podmínek přístupu k banánům ze třetích zemí nebo netradičním banánům AKT a především tradičním banánům AKT naznačují

zjevnou diskontinuitu mezi režimem z roku 1993 a režimem z roku 1999 s ohledem na předmět žádosti žalobkyně ze dne 21. ledna 1997. Tvrzení žalobkyně, podle kterého, přestože již licence kategorie B neexistovaly v režimu z roku 1999, mechanismus přidělování licencí na banány ze třetích zemí nebo netradiční banány AKT i nadále existoval a byl v zásadě stejný jako mechanismus platný v režimu z roku 1993, je tedy mylné.

71 Opatření, která měla Komise přijmout k vyhovění žádosti žalobkyně ze dne 21. ledna 1997, tak nemohla projevit své účinky po 31. prosinci 1998. Nahrazení referenčního období v režimu z roku 1999 ve vztahu pouze k jedné složce referenčního množství tvořené dovozem tradičních banánů AKT mělo značně odlišný a mnohem důležitější dosah než dosah opatření požadovaných žalobkyní. Takové nahrazení, za předpokladu, že by bylo přípustné v souvislosti s použitím režimu z roku 1999, mohlo být pouze předmětem nového rozhodnutí Komise, kterého se měla žalobkyně dožadovat prostřednictvím nové žádosti, kterou měla podat s ohledem na zvláštní podmínky uvedeného režimu.

72 Z toho vyplývá, že škoda, kterou má Komise v projednávaném případě uhradit, je škoda vyplývající z toho, že žalobkyni byl přidělen pouze pro rok 1997 a rok 1998 menší počet dovozních licencí na banány ze třetích zemí a netradiční banány AKT v porovnání s počtem, který by obdržela pro tyto samé roky, pokud by Komise vyhověla její žádosti ze dne 21. ledna 1997 a povolila na základě článku 30 nařízení č. 404/93 přihlídnout k rokům 1989 a 1990 jako k referenčnímu období.

73 Takový závěr se nabízí tím spíše, pokud se zohlední, že v souladu s judikaturou se možnost jednotlivce dovolávat se budoucí škody v rámci žaloby z mimosmluvní odpovědnosti směřující proti Společenství týká pouze škody bezprostředně hrozící a s dostatečnou jistotou předvídatelné na základě existující věcné a právní situace

(rozsudek Soudního dvora ze dne 2. června 1976, Kampffmeyer a další v. Rada a Komise, 56/74 až 60/74, Recueil, s. 711, body 6 až 8).

- 74 Za těchto podmínek může být předmětem návrhu na náhradu škody podaného žalobkyní v projednávané věci pouze náhrada škody, která mohla vzniknout v důsledku rozhodnutí Komise ze dne 17. července 1997 na základě právní úpravy existující v době podání žádosti, čili na základě režimu z roku 1993. Údajná škoda, jejíž náhradu žalobkyně požaduje za období od 1. ledna 1999 do 30. června 2001, přitom v žádném případě nevyplývala z této právní úpravy, ale z podstatně odlišné právní úpravy přijaté po podání žaloby, jejíž vlastnosti nebyly v době podání žaloby nijak předvídatelné.

K obecným kritériím, k nimž má být přihlédnuto pro určení výše škody

Argumenty účastníků řízení

- 75 Žalobkyně má za to, že Soud již jasně uvedl zejména v bodech 194, 195 a 211 svého rozsudku ze dne 8. června 2000 kritérium pro výpočet částek dlužných na základě náhrady škody, odvolává se především na kritérium navržené samotnou žalobkyní, a to prodejní hodnotu nepřidělených dovozních licencí, odhadnutou v prohlášení útvarů Komise v rámci pracovní skupiny „Banány“ ze dne 9. a 10. února 1998 zvláštního výboru Rady „Zemědělství“ na 200 eur za tunu. V důsledku toho musí být podle žalobkyně škoda vypočítána vynásobením 200 eur počtem tun daných licencemi, jichž obdržela méně v porovnání s licencemi, které měla obdržet, pokud

by referenčním obdobím, k němuž má být přihlédnuto, bylo období předcházející občanské válce, namísto roků 1993 až 1995 pro dovozy, které měly být uskutečněny v roce 1997, a roků 1994 až 1996 pro dovozy, které měly být uskutečněny během následujících let.

76 Žalobkyně zdůrazňuje, že Soud nemůže uložit účastníku řízení náhradu škody, pokud není skutečná a jistá, co se týče její povahy a výše již v době uložení náhrady škody (viz rozsudek Soudu ze dne 2. července 2003, Hameico Stuttgart a další v. Rada a Komise, T-99/98, Recueil, s. II-2195, bod 67 a výše uvedená judikatura), v tom smyslu, že výše této škody lze alespoň určit s přesností podle již stanovených kritérií. Komise, která tvrdí, že Soud ve svém rozsudku ze dne 8. června 2000 tato kritéria nestanovil, si však přitom nesprávně myslí, že škoda je nejenom neurčitá, ale dokonce nejistá.

77 Žalobkyně poznamenává, že ačkoliv Soud ve svém rozsudku ze dne 8. června 2000 výslovně nepřezkoumal, jak navrhovala, opodstatněnost kritéria prodejní hodnoty licencí, nerozhodl rovněž, že toto kritérium je neopodstatněné nebo nevhodné pro vyčíslení škody. Pokud by tomu tak bylo, netvrdil by v bodě 195 uvedeného rozsudku, že takové kritérium umožňuje předvídat rozsah škody „s dostatečnou jistotou“, a nevyzval by v bodě 211 účastníky řízení, „aby usilovali ve světle [tohoto] rozsudku o dohodu o výši náhrady celkové tvrzené škody“.

78 Krom toho žalobkyně ve své duplice předložené v rámci hlavního řízení ozřejmuje, že Komise mohla zpochybnit kritérium navržené žalobkyní, ale že tak neučinila. V důsledku toho Komise nemůže uvedené kritérium zpochybňovat.

- 79 V každém případě žalobkyně tvrdí, že prodejní hodnota licencí je podložený a hodnověrný údaj pro vyčíslení škody v projednávaném případě. Připomíná totiž, že převoditelnost dovozních licencí na banány je výslovně stanovena právní úpravou Společenství od počátku režimu z roku 1993 (článek 20 nařízení č. 1442/93) a že právě licence kategorie B byly předmětem obchodování, protože v souladu s čl. 13 odst. 3 nařízení č. 1442/93 jejich převod nezahrnoval žádné snížení referenčního množství držitele a umožňoval doplnění nízkých ziskových marží umožněných v rámci obchodu s banány AKT. V této souvislosti se žalobkyně odvolává na bod 86 rozsudku Soudního dvora ze dne 5. října 1994, Německo v. Rada (C-280/93, Recueil, s. I-4973). Cena za převod licencí tedy představuje jistý příjem a zvláště pak minimální zisk.
- 80 Pro podložení opodstatněnosti kritéria prodejní hodnoty dovozních licencí žalobkyně připomíná, že Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 27. ledna 2000, Mulder a další v. Rada a Komise (C-104/89 a C-37/90, Recueil, s. I-203, bod 79) potvrdil, že pro určení výše škody lze přihlédnout ke statistickým a obchodním údajům.
- 81 Komise tvrdí, že rozsudek ze dne 8. června 2000 nedefinoval kritéria pro vyčíslení náhrady škody dlužné žalobkyni. Kritérium navrhané žalobkyní bylo totiž Soudem zohledněno pouze pro posouzení přípustnosti návrhu na náhradu škody, přičemž nerozhodoval o jeho vhodnosti. Krom toho se ohledně opodstatněnosti takového kritéria nevedla žádná jiná kontradiktorní diskuse.
- 82 Komise nepřipouští, aby náhradu škody, která má být uhrazena, bylo možno vypočítat podle hypotetické prodejní hodnoty dovozních licencí zcela bez ohledu na skutečnost, zda je dané zboží dovezeno, nebo nikoliv. Taková skutečnost nemá ve skutečnosti žádnou souvislost s událostí, jež způsobila škodu, a s jejími skutečnými

důsledky pro situaci žalobkyně (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. července 1967, Kampffmeyer a další v. Komise, 5/66, 7/66 a 13/66 až 24/66, Recueil, s. 317).

- 83 Zdůrazňuje, že převod dovozních licencí jedním hospodářským subjektem na jiný hospodářský subjekt se v praxi objevuje pouze zřídka. Krom toho připomíná, že převod dovozních licencí v zásadě již v režimu z roku 1993 předpokládá na základě článku 13 nařízení č. 1442/93, že převáděná množství budou odečtena od referenčního množství postupitele. Podle Komise se hospodářské subjekty kategorie B, jako je žalobkyně, jistě vymykají tomuto omezení, ale jejich možnost získat dovozní licence na banány ze třetích zemí a netradiční banány AKT závisela na skutečném uvádění jejich části banánů ze Společenství a tradičních banánů AKT na trh během referenčního období.
- 84 Pokud jde o údajnou prodejní hodnotu dovozních licencí 200 eur za tunu uvedenou žalobkyní na základě prohlášení útvarů Komise v rámci pracovní skupiny „Banány“ zvláštního výboru Rady „Zemědělství“ ze dne 9. a 10. února 1998, Komise poznamenala, že nepředstavuje významnou skutečnost pro určení výše škody. Nemůže k ní být totiž v žádném případě přihlíženo po celé zvažované období, jelikož se jedná pouze o údaj týkající se zvláštního okamžiku, omezený na licence kategorie B, a cena licencí se různí podle ceny banánů. Krom toho takový údaj nepochází z oficiálních statistických ani obchodních výkazů, jelikož neexistuje žádný skutečný trh s dovozními licencemi.
- 85 Komise pro určení výše dotčené škody naopak navrhuje opřít se o ustálenou judikaturu, podle které má náhrada škody za cíl uvést pokud možno poškozeného do situace, v níž by se nacházel, pokud by mu tato škoda nevznikla (rozsudek Soudního dvora ze dne 3. února 1994, Grifoni v. ESAE, C-308/87, Recueil, s. I-341, bod 40). Je tedy třeba zohlednit v co největší možné míře skutečnou situaci poškozeného, zejména pokud je náhrada škody spojena s výkonem hospodářské činnosti, která

svou povahou může zahrnovat nejenom zisk, ale i ztrátu (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. května 1992, Mulder a další v. Rada a Komise, C-104/89 a C-37/90, Recueil, s. I-3061, body 32 až 34, a rozsudek Soudu ze dne 11. července 1997, Oleifici Italiani v. Komise, T-267/94, Recueil, s. II-1239, body 73 a následující).

- 86 Komise s odkazem na výše uvedené rozsudky ze dne 19. května 1992, Mulder a další v. Rada a Komise (bod 26) a ze dne 27. ledna 2000, Mulder a další v. Rada a Komise navrhuje přihlédnout v projednávaném případě k ušlému zisku tvořenému rozdílem mezi příjmy, které mohla žalobkyně získat z obchodu s banány během relevantního období (pokrývajícího roky 1997 a 1998), pokud by Komise vyhověla její žádosti o přechodná opatření ze dne 21. ledna 1997, a skutečnými příjmy, získanými z tohoto obchodu během téhož období, zvýšenými o příjmy, které získala nebo které mohla získat během téhož období z případné náhradní činnosti. Komise má pro účely určení výše dodatečných příjmů, jež mohla žalobkyně získat během zvažovaného období v případě vyhovění její žádosti, za to, že je rozumné přihlédnout k ziskové marži, kterou žalobkyně získala ze skutečně uskutečněných dovozů banánů během tohoto období. Komise rovněž upřesňuje, že pokud by Soud přihlédl k tomuto kritériu, příslušelo by žalobkyni poskytnout veškeré důkazy k přesnému určení jejích ziskových marží.

Závěry Soudu

— K otázce, zda bylo kritérium prodejní hodnoty licencí potvrzeno rozsudkem ze dne 8. června 2000

- 87 Nejdříve je třeba prošetřit, zda bylo rozsudkem ze dne 8. června 2000 rozhodnuto, že kritérium, které uplatňuje žalobkyně, je vhodné pro účely určení výše škody v projednávaném případě.

- 88 V této souvislosti je nutno shledat, že, jak tvrdí Komise, úvahy Soudu týkající se prodejní hodnoty dovozních licencí jako kritéria pro výpočet škody byly vedeny v rámci analýzy přípustnosti žaloby na náhradu škody (body 194 a 195 rozsudku ze dne 8. června 2000).
- 89 Ze znění bodů 194 a 195 se přitom jeví jako evidentní, že tvrzení Soudu, podle něhož žalobkyně uvedla skutečnosti umožňující předvídat rozsah uplatňované škody s dostatečnou jistotou, pouze znamená, že žalobkyně poskytla Soudu důkazy, díky kterým Soud mohl učinit závěr, že rozsah tvrzené škody je možno určit, a že v důsledku toho je žaloba na náhradu škody přípustná.
- 90 Soud se ve své analýze opodstatněnosti žaloby na náhradu škody nijak nevyjádřil k rozsahu škody, která má být nahrazena, ale v bodě 211 rozsudku ze dne 8. června 2000 pouze uvedl, že „je třeba vyzvat účastníky řízení, aby dospěli ve světle [tohoto rozsudku] k dohodě o výši náhrady celé tvrzené škody“. To znamená, že účastníci řízení musí v rámci svých vyjednávání přihlídnout ke skutečnosti, že Komise je odpovědná za škodlivé důsledky svého protiprávního chování shledaného v rozsudku a že je povinna nahradit škodu v celém rozsahu (a pouze v tomto rozsahu), v němž existuje příčinná souvislost mezi touto škodou a tímto chováním. Z výše uvedeného bodu rozsudku ze dne 8. června 2000 naopak nelze vyvodit, jak činí žalobkyně, odkaz na úvahy učiněné Soudem v rámci analýzy přípustnosti žaloby a především na prodejní hodnotu licencí jakožto kritérium pro určení rozsahu škody.
- 91 Žalobkyně se neprávem opírá o výše uvedený rozsudek Hameico Stuttgart a další v. Rada a Komise. Soud totiž v bodě 67 tohoto rozsudku pouze připomenul, že odpovědnost Společenství lze založit, pouze pokud žalobkyni skutečně vznikla „skutečná a jistá“ škoda. Přitom se zde jedná o podmínku založení mimosmluvní odpovědnosti Společenství, kterou může soud Společenství považovat v projednávaném případě za splněnou, aniž by nutně musel předem přezkoumat

podstatu rozsahu tvrzené škody, jestliže z konkrétních okolností případu vyplývá, že o existenci škody nejsou pochyby. V bodech 207 a 208 rozsudku ze dne 8. června 2000 přitom Soud právě v podstatě shledal, že porušení článku 30 nařízení č. 404/93 ze strany Komise mělo škodné následky pro žalobkyni, přičemž Soud tyto následky spatřoval v tom, že žalobkyni byl přidělen nižší počet dovozních licencí v porovnání s počtem, který by byla obdržela, pokud by byl uvedený článek správně použit. Skutečnost, že takovou škodu nelze ještě v době podání žaloby přesně vyčíslit, nijak nebrání učinit závěr, že tato škoda je jistá.

- 92 Soudu tedy přísluší po neúspěchu jednání vedených účastníky řízení rozhodnout o kritériích, která mají být použita pro určení výše škody vzniklé žalobkyni, a určit výši náhrady škody.

— K otázce, zda zaniklo právo Komise zpochybnit kritérium prodejní hodnoty licencí

- 93 Je na místě rovněž zamítnout tvrzení žalobkyně, podle kterého Komise tím, že nezpochybnila ve své duplice předložené během fáze tohoto řízení, jež vedlo k rozsudku ze dne 8. června 2000, opodstatněnost kritéria prodejní hodnoty dovozních licencí uvedeného žalobkyní v její replice, zaniklo její právo učinit tak během této nové fáze řízení.

- 94 V této souvislosti stačí připomenout, že žalobkyně ve své žalobě neuvedla kritéria, jež mají být uplatněna pro určení tvrzené škody. Omezila se v této souvislosti na uvedení toho, že v té době nebylo možné kvantifikovat tuto škodu, která i nadále vznikala, a vyzvala v důsledku toho Soud, aby se v první řadě vyjádřil k existenci

škody s tím, aby vyhradil určení její výše mimosoudní dohodě účastníků řízení nebo, pokud k takové dohodě nedojde, rozhodnutí Soudu v rámci pozdější žaloby. Žalobkyně se odvolala na prodejní hodnotu nepřidělených dovozních licencí teprve ve své replice a v odpovědi na námitku vznesenou Radou, podle které byla žaloba na náhradu škody nepřijatelná především z důvodu nedostatku přesných údajů, pokud jde o povahu a rozsah tvrzené škody.

95 Komise nebyla za těchto zvláštních okolností povinna pod hrozbou zániku práva zformulovat ve své duplice své vyjádření ohledně opodstatněnosti kritéria pro výpočet navrženého žalobkyní, ale mohla tak platně učinit po mezitímním rozsudku ze dne 8. června 2000 v rámci fáze řízení zvláště věnovanému určení výše škody.

96 V každém případě nemůže být Soud, vyzvaný k přezkoumání rozsahu povinnosti náhrady škody, za kterou je Společenství odpovědné, vázán kritériem navrženým žalobkyní pro určení částek, jež mají být uhrazeny, pouze z toho důvodu, že Komise nezaujala stanovisko k opodstatněnosti tohoto kritéria v určitém stadiu písemného řízení.

— Ke kritériím, ke kterým má být přihlédnuto pro vyčíslení škody, jež má být nahrazena

97 Podle ustálené judikatury je cílem náhrady škody v rámci mimosmluvní odpovědnosti obnovit, pokud je to možné, majetek poškozené osoby (výše uvedený rozsudek *Grifoni v. ESAE*, bod 40, a výše uvedený rozsudek ze dne 27. ledna 2000, *Mulder a další v. Rada a Komise*, body 51 a 63).

- 98 V souladu s judikaturou přísluší žalobci prokázat jednak existenci vzniklé škody a jednak existenci jednotlivých složek, ze kterých se škoda skládá, a její rozsah (výše uvedený rozsudek ze dne 27. ledna 2000, Mulder a další v. Rada a Komise, bod 82).
- 99 Existence škody byla přitom v projednávaném případě shledána v rozsudku ze dne 8. června 2000, kterým Soud rozhodl, že škoda spočívala v přidělení nižšího počtu dovozních licencí v porovnání s počtem, jež by žalobkyně obdržela, pokud by bylo vyhověno její žádosti ze dne 21. ledna 1997 (bod 208 uvedeného rozsudku). Žalobkyně je tedy pouze povinna doložit jednotlivé složky škody a její rozsah.
- 100 V této souvislosti požaduje žalobkyně náhradu škody založenou na poskytnutí hospodářské protihodnoty nepřidělených dovozních licencí, tedy na metodě, která podle názoru žalobkyně umožňuje pouze nahradit „minimální jistou škodu“ představovanou ztrátou „jistého příjmu“, kterým je cena za převod licencí. Upřesňuje, že taková metoda ve skutečnosti podhodnocuje škodu celkově vzniklou, jež zahrnuje takové složky, jako je „ztráta klientů a zásobovacích toků, až téměř do úplného ukončení činnosti“. Tyto složky škody byly mimoto poprvé uvedeny v připomínkách žalobkyně k návrhu Komise na odškodnění a nejsou ani podrobné, ani prokázané.
- 101 V projednávaném případě musí náhrada škody v zásadě umožnit, aby byla žalobkyně finančně uvedena do situace, v níž by se nacházela, pokud by se Komise zdržela protiprávního chování, jež vedlo ke vzniku škody. To znamená zaprvé určení počtu dovozních licencí, jež měly být žalobkyni přiděleny v souladu s rozhodnutím, jež měla Komise přijmout k vyhovění její žádosti ze dne 21. ledna 1997, a zadruhé obnovení finanční situace, v níž by se žalobkyně nacházela, pokud by obdržela a využila tyto dodatečné licence.

- 102 Pokud jde o počet dodatečných dovozních licencí, je na místě přihlédnout v souladu s tím, co bylo uvedeno v bodě 72 výše, pouze k rokům 1997 a 1998, které představují období, pro něž musí být škoda nahrazena.
- 103 Žalobkyně měla podle výpočtu, který provedla ve svém návrhu na odškodnění, kde přihlédla k rokům 1989 a 1990 jako k referenčnímu období, získat navíc k licencím, které skutečně obdržela, licence kategorie B pro množství 13 855,66 tun v roce 1997 a 11 625,30 tun v roce 1998.
- 104 Komise, která nezpochybnuje metodu a údaje, ke kterým přihlíží žalobkyně pro účely určení počtu dodatečných licencí, ve svém návrhu na odškodnění uvedla, že pokud by vyhověla žádosti žalobkyně ze dne 21. ledna 1997, žalobkyně by obdržela na základě referenčního období 1989–1990 licence kategorie B pro 13 855,66 tun v roce 1997 a pro 11 265,30 tun v roce 1998.
- 105 Neexistence shody v návrzích dvou účastníků řízení o údajích týkajících se dodatečných licencí, jež měla žalobkyně získat v roce 1998 (11 625,30 tun podle žalobkyně a 11 265,30 tun podle Komise), je zjevně důsledkem z početní chyby nebo z chyby v psaní na straně žalobkyně. Žalobkyně totiž ve svém výpočtu uvádí, že pro uvedený rok měla obdržet licence pro 15 610,39 tun a že obdržela licence pouze pro 4 345,092 tun. Rozdíl mezi množstvími činí 11 265,298 tun, což je číslo, které po zaokrouhlení potvrzuje údaj uvedený Komisí.
- 106 Je tedy třeba shledat, že pokud by Komise vyhověla žádosti žalobkyně ze dne 21. ledna 1997, žalobkyně by obdržela dodatečné licence kategorie B pro 13 855,66 tun v roce 1997 a 11 265,30 tun v roce 1998.

- 107 Pokud se týče obnovení finanční situace, v níž by se žalobkyně nacházela, pokud by mohla počítat s těmito dodatečnými licencemi, je na místě uvést, že v režimu z roku 1993 držitelé dovozních licencí kategorie B disponovali dvojí možností hospodářského využití těchto licencí. Nejenže je mohly použít pro dovoz banánů ze třetích zemí nebo netradičních banánů AKT do Společenství, ale bylo jim rovněž výslovně dovoleno v článku 13 nařízení č. 1442/93 (viz bod 10 výše) převést je na jiné hospodářské subjekty kategorií A, B nebo C.
- 108 Soudní dvůr měl mimoto příležitost shledat tuto další možnost hospodářského využití licencí kategorie B v rámci režimu z roku 1993 ve svém výše uvedeném rozsudku Německo v. Rada (body 84 až 86), v němž poznamenal, že „zásada převoditelnosti licencí [...] vede k praktickému výsledku, že držitel licence může místo toho, aby sám uskutečnil dovoz a prodej banánů ze třetích zemí, převést své právo dovozu na jiný hospodářský subjekt, který má zájem dovoz uskutečnit“ a že „převod dovozních licencí představuje možnost, že nařízení [č. 1442/93] mohou využít různé kategorie hospodářských subjektů podle jejich obchodních zájmů“. Soudní dvůr rovněž upřesnil, že „finanční výhoda, kterou by případně tento typ prodeje mohl přinést hospodářským subjektům banánů ze Společenství a tradičních banánů AKT, představuje nezbytný důsledek zásady převoditelnosti licencí a musí být posouzena v obecnější souvislosti všech opatření přijatých Radou pro zajištění odbytu výrobků Společenství a tradičních banánů AKT“. Soudní dvůr v této souvislosti dodal, že „musí být považována za prostředek určený k přispění konkurenceschopnosti hospodářských subjektů obchodujících s banány ze Společenství a banány AKT a ulehčení integrace trhů členských států“.
- 109 Krom toho je nepochybné, že konkrétně dovozní licence kategorie B byly předmětem transakcí na trhu.

- 110 V této souvislosti žalobkyně právem připomíná prohlášení zástupce Komise v pracovní skupině „Banány“ zvláštního výboru Rady „Zemědělství“ ze dne 9. a 10. února 1998, podle kterého měly v té době dovozní licence kategorie B cenu na trhu přibližně 200 eur za tunu.
- 111 Tvrzení Komise, podle kterého se převod licencí z jednoho hospodářského subjektu na druhý vyskytuje v praxi jen zřídká, je irelevantní a je navíc vyvráceno zněním obsaženým v bodě 4 odůvodnění nařízení č. 2362/98, v němž Komise sama uvádí „znatelný počet neformálních postoupení a úplatných převodů dovozních dokumentů uskutečněných během posledního období použití původního režimu zavedeného nařízením [...] č. 404/93“. *(neoficiální překlad)*
- 112 Krom toho argumenty Komise reprodukované v bodě 83 výše nejsou překážkou použití prodejní hodnoty licencí jakožto hodnotícího kritéria škody, která vznikla žalobkyni. Sama Komise totiž uznává, že hospodářské subjekty kategorie B, jako je žalobkyně, nepodléhaly až do vstupu režimu z roku 1999 v platnost mechanismu snížení referenčního množství po převodu licencí, který se použil v souladu s čl. 13 odst. 3 nařízení č. 1442/93 pouze v případě „převodu práv uskutečněného hospodářským subjektem kategorie A ve prospěch jiných hospodářských subjektů kategorie A nebo C“. *(neoficiální překlad)* Pokud jde o skutečnost připomínanou Komisí, že možnost hospodářských subjektů kategorie B získat dovozní licence na banány ze třetích zemí a netradiční banány AKT závisela na skutečném uvedení jejich části banánů ze Společenství a tradičních banánů AKT na trh během referenčního období, postrádá v této souvislosti jakoukoliv relevanci.
- 113 Pokud jde o Komisi uplatňovanou metodu posouzení škody, kterou Soudní dvůr uplatnil ve věcech, v nichž byly vydány výše uvedené rozsudky Mulder a další v. Rada a Komise, je třeba připomenout, že žalobci v těchto věcech požadovali náhradu škody do výše zisků, kterých by mohli dosáhnout, jestliže po uplynutí svého závazku

k neuvádění na trh mohli převzít dodávky mléka na základě referenčního množství, na které měli právo a které jim bylo odepráno použitelným nařízením prohlášeným Soudním dvorem za neplatné. Žalované orgány naopak navrhovaly vypočítat náhradu škody, kterou Společenství dlužilo žalobcům na základě výše prémie za neuvádění na trh vyplácené každému z nich. Tato prémie, zavedená v odvětví mléka nařízením Rady (EHS) č. 1078/77 ze dne 17. března 1977, kterým se zavádí režim prémie za neuvádění mléka a mléčných výrobků na trh a za konverzi mléčných stád (Úř. věst. L 131, s. 1), byla přidělována výrobčům, kteří se zavázali neuvádět své výrobky na trh po dobu pěti let, a byla stanovena ve výši umožňující považovat ji za „určitou náhradu za ztrátu příjmů z uvádění daných výrobků na trh“ (třetí bod odůvodnění uvedeného nařízení). (*neoficiální překlad*)

- 114 Soudní dvůr měl ve svém výše uvedeném rozsudku ze dne 19. května 1992, Mulder a další v. Rada a Komise (bod 26) za to, že „pokud jde o rozsah škody, jež má být Společenstvím nahrazena, je na místě přihlédnout, nejsou-li dány zvláštní okolnosti odůvodňující odlišné posouzení, k ušlému zisku tvořenému rozdílem mezi jednak příjmy, jež by žalobci získali v případě běžného průběhu věcí z dodávek mléka, které by byly uskutečněny, pokud by získali během [příslušného] období referenční množství, na něž měli nárok, a jednak příjmy skutečně získanými za jejich dodávky mléka uskutečněné během tohoto období mimo jakékoliv referenční množství, zvýšené o příjmy, které získali nebo mohli získat během téhož období z případné náhradní činnosti“.

- 115 Soudní dvůr tak uznal a zároveň upřesnil a vymezil metodu navrhovanou žalobci, založenou na obnovení hypotetické situace, v níž by se žalobci nacházeli, pokud by uskutečnili dodávky mléka odpovídající referenčním množstvím, na která měli nárok. Soudní dvůr si však ponechal možnost, aby zvláštní okolnosti odůvodňovaly odlišné posouzení, pokud jde o skutečnosti, k nimž má být přihlédnuto pro účely určení výše škody, přičemž se však odchýlil od kritéria spočívajícího ve vyčíslení

ušlého zisku žalobců na základě výše prémie za neuvádění na trh z toho důvodu, že „tato prémie zakládá protihodnotu závazku neuvádění na trh a nepředstavuje žádnou souvislost se škodou, která žalobcům vznikla“ (výše uvedený rozsudek ze dne 19. května 1992, Mulder a další v. Rada a Komise, bod 34).

- 116 I když přitom prémie za neuvádění na trh neměla žádnou skutečnou souvislost se zisky, které žalobci ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto ve výše uvedených rozsudcích Mulder a další v. Rada a Komise, mohli získat, pokud by nebyli protiprávně zbaveni svých referenčních množství, ze zjištění učiněných v bodech 107 až 111 výše vyplývá, že v projednávaném případě je třeba pro posouzení prodejní hodnoty dovozních licencí žalobkyni v této věci nepřidělených postupovat jinak. Tato hodnota totiž nepředstavuje částku stanovenou paušálně a administrativní cestou za účelem přidělení „určité náhrady za ztrátu příjmů vyplývající z uvedení daných výrobků na trh“ hospodářským subjektům, jak tomu bylo v případě prémie za neuvádění na trh v mlékárenském odvětví, ale čistě obchodní údaj, určovaný zainteresovanými hospodářskými subjekty podle zákonitostí nabídky a poptávky, a tedy údaj, o kterém se dá usuzovat, že alespoň přibližně odráží hospodářskou hodnotu obchodovaných licencí, jež skýtají možnost hospodářské činnosti za zvýhodněných podmínek.
- 117 Je jistě možné, aby se žalobkyně nacházela v odlišné finanční situaci podle volby, kterou učinila, pokud jde o konkrétní využívání licencí. Převod licencí by vytvářel čisté příjmy, zatímco dovoz a uvádění banánů na trh by vystavil žalobkyni rizikům obsaženým v jakékoliv obchodní činnosti, tedy možnosti zisku, případně dokonce vyššího, než jsou zisky vytvořené převodem licencí, ale rovněž případným ztrátám, zejména podle situace na trhu a hospodářského výkonu podniku.
- 118 Určení výše škody vzniklé žalobkyni, uskutečněné na základě předpokladu, že žalobkyně použila licence pro účely dovozu a uvedení na trh a za použití metody

uplatněné Soudním dvorem ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto ve výše uvedených rozsudcích *Mulder a další v. Rada a Komise*, není proto nutné. Takový postup s odhlédnutím od jeho komplexnosti a zpoždění, jež by způsobil při obnově majetku žalobkyně, by rovněž nutně vedl k přibližnému výsledku, protože by při něm byly posuzovány hospodářské činnosti mající z velké části hypotetickou povahu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek ze dne 27. ledna 2000, *Mulder a další v. Rada a Komise*, body 79 a 84). Mimoto posouzení dodatečných příjmů, jež mohla žalobkyně získat v případě vyhovění její žádosti, jako je posouzení navrhované Komisí – založené na použití ziskové marže, kterou žalobkyně dosáhla ze skutečně uskutečněných dovozů v období od roku 1997 do roku 1998, pro množství banánů představovaných nepřidělenými licencemi – se jeví v projednávaném případě jako neadekvátní, jelikož byly tyto marže ve vší pravděpodobnosti dotčeny skutečností, že úroveň činnosti žalobkyně při prodeji banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT během uvedeného období zůstala mnohem nižší než úroveň, kterou by žalobkyně mohla vykázat díky použití dodatečných licencí, které by jí byly přiděleny, pro účely dovozu a uvádění na trh, pokud by bylo vyhověno její žádosti ze dne 21. ledna 1997.

- 119 Je namístě se domnívat, že metoda určení výše škody založená na předpokladu převodu licencí má hospodářský základ a vykazuje zjevné výhody, jako jsou jednoduchost, rychlost a spolehlivost. Lze ji tedy schválit s výhradou přezkumu dostupných informací, pokud jde o prodejní hodnotu nepřidělených licencí.

— K dostupným informacím, pokud jde o prodejní hodnotu nepřidělených licencí, a k určení výše škody

- 120 Žalobkyně navrhuje, aby Soud určil škodu s přihlédnutím k hodnotě 200 eur za tunu vyplývající pro dovozní licence kategorie B z prohlášení zástupce Komise

v pracovní skupině „Banány“ zvláštního výboru Rady „Zemědělství“ ze dne 9. a 10. února 1998.

- 121 Z tohoto prohlášení, předloženého žalobkyní v příloze její repliky, přesněji vyplývá, že tento údaj představuje přibližnou cenu dovozních licencí kategorie B v době téhož prohlášení, čili na počátku měsíce února 1998.
- 122 Skutečnost zdůrazňovaná Komisí, že tento údaj nepochází z oficiálních statistických a obchodních výkazů, ho nezbavuje relevance. Je třeba připomenout, že na základě článku 288 druhého pododstavce ES musí být výše náhrady škody stanovena v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států v oblasti mimosmluvní odpovědnosti a že, pokud jde o otázku prokázání škody, vyznačují se tyto právní řády obecně tím, že soudce má volnost v posouzení všech důkazů, jež mu jsou předloženy (rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 1982, *Interquell Stärke-Chemie v. Rada a Komise*, 261/78, Recueil, s. 3271, bod 11). Hodnota 200 eur za tunu byla přitom zmíněna útvary samotné Komise a Komise ji jako takovou ve svých písemnostech nezpochybňuje. Je tedy namístě k ní pro účely posouzení škody v projednávaném případě přihlídnout.
- 123 Avšak protože tento údaj nepředstavuje průměrnou hodnotu licencí kategorie B pro celé období, pro něž má být škoda nahrazena, a to roky 1997 a 1998, a s přihlídnutím k tvrzení Komise nezpochybňovanému žalobkyní, podle kterého prodejní hodnota dovozních licencí závisí na pohybu ceny banánů, vyzval Soud v rámci organizačních procesních pravidel žalobkyni, aby jako podpůrné písemnosti předložila informace ohledně vývoje prodejní hodnoty licencí kategorie B v průběhu uvedeného období.

124 Žalobkyně v odpovědi na tuto výzvu předložila především 19 faktur týkajících se převodů licencí kategorie B uskutečněných mezi třetími podniky na území Společenství k různým datům v době mezi 31. prosincem 1997 a 20. říjnem 1998. Z těchto faktur, které Komise nezpochybňuje, vyplývá, že cena, za kterou byly uvedené licence převedeny, byla s jedinou výjimkou vyšší než 200 eur za tunu a že v mnoha případech dokonce dosáhla 289 eur za tunu.

125 Komise při jednání zdůraznila, že cena uplatněná v jednotlivých převodech, jako jsou převody doložené fakturami předloženými žalobkyní, není objektivním údajem, protože se může lišit podle okolností a především podle potřeb kvót, pro které převodci disponují licencemi. Tato námitka musí být objasněna. Je jasné, že cena uplatněná v jednotlivé transakci nemůže být sama o sobě považovaná za cenu představující tržní hodnotu obchodovatelného majetku. Tato hodnota však vyplývá z průměru cen uplatňovaných na jednotlivé transakce a útvary Komise mohly na základě bezpochyby rozsáhlejšího průzkumu trhu uvést v rámci prací pracovní skupiny „Banány“ zvláštního výboru Rady „Zemědělství“ ze dne 9. a 10. února 1998 přibližnou hodnotu licencí kategorie B, která v téže době činila 200 eur za tunu. Ceny uplatňované v jednotlivých transakcích, na které se odvolávají faktury předložené žalobkyní, však představují vážné, přesné a shodné indicie nasvědčující skutečnosti, že prodejní hodnota licencí kategorie B nezačala během roku 1998 klesat oproti úrovni zjištěné útvary Komise v únoru 1998. Komise nepředložila žádné indicie v opačném smyslu. Mimoto graf týkající se vývoje velkoobchodních cen takzvaných „dollar“ banánů v Evropské unii, vypracovaný útvary Komise a připojený k návrhu Komise na náhradu škody, ukazuje, že tato cena, která podle Komise ovlivnila prodejní hodnotu licencí kategorie B, činila v době prohlášení zmíněného v bodě 120 výše prakticky jedno euro za kilo a že v průběhu roku 1998 kolísala kolem této úrovně takovým způsobem, že nelze tvrdit, že v době uvedeného prohlášení výrazně překračovala svůj průměr pro rok 1998.

- 126 Za těchto podmínek má Soud za to, že i když na údaje obsažené v dokumentaci předložené žalobkyní, s přihlédnutím rovněž k nestálosti ceny za převod licencí, o které tyto údaje svědčí, nelze nahlížet tak, že by umožňovaly získat přesné určení výše škody, jsou nicméně dostatečně přesvědčivé a představují vážný základ pro učinění závěru, že hodnota 200 eur za tunu uvedená žalobkyní představuje přiměřený a přijatelný odhad průměrné hodnoty licencí kategorie B během roku 1998.
- 127 Pokud jde o rok 1997, žalobkyně předložila fakturu ze dne 31. prosince 1997, uvádějící cenu za převod licencí kategorie B ve výši 274 eur za tunu, a uvedla, že v rámci transakce týkající se skutečného dovozu banánů uskutečněného v měsíci srpnu 1997 byla hodnota použitých licencí kategorie B ohodnocena na přibližně 172 eur za tunu.
- 128 S ohledem na výše uvedené lze škodu vzniklou žalobkyni určit na základě posouzení *ex aequo et bono* tak, že výše její jistiny činí 5 024 192 eur, a to 2 771 132 eur (13 855,66 x 200) za rok 1997 a 2 253 060 eur (11 265,30 x 200) za rok 1998.

K měnovému znehodnocení a úrokům z prodlení

Argumenty účastníků řízení

- 129 Žalobkyně se domnívá, že je namíste přihlédnout k měnovému znehodnocení, a tedy s ohledem na inflaci upravit částky, které mají být uhrazeny na základě každého zvažovaného období, za pomoci koeficientů stanovených na italské vnitrostátní úrovni Istituto centrale di statistica (Ústřední statistický úřad) pro účely hospodářských statistik, jelikož žalobkyně má své sídlo v Itálii.

- 130 Částka upravená s ohledem na měnovou inflaci by měla být mimoto rok co rok zvyšována o úroky z prodlení ode dne, kdy nastala škodná událost. Úroky z prodlení by měly být pro každou roční platbu vypočítány od 1. ledna, jelikož hospodářské subjekty znají před začátkem každého roku počet licencí, který jim náleží, a mohou si naplánovat jejich použití.
- 131 Žalobkyně uplatňuje, že kumulace úpravy s ohledem na měnovou inflaci a úroků z prodlení je odůvodněná, protože tyto dva faktory náhrady škody plní odlišné funkce. Úprava s ohledem na měnovou inflaci má za cíl uvést poškozeného do podmínek, v nichž by se nacházel, pokud by škodná událost nenastala, zatímco úroky z prodlení mají za cíl nahradit opožděné navrácení toho, co je poškozenému dlužno.
- 132 Pokud jde o použitelné sazby úroků z prodlení, žalobkyně tvrdí, že v důsledku neexistence referenční úrokové sazby Evropské centrální banky (ECB) pro hlavní operace refinancování je namíste použít pro období před 1. lednem 1999 zákonnou úrokovou sazbu platnou v Itálii, a to 5 % sazbu jak pro rok 1997, tak pro rok 1998. Naopak od 1. ledna 1999 by bylo třeba použít refinancovací sazbu ECB zvýšenou o sedm procentních bodů v souladu s kritériem stanoveným v čl. 3 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/35/ES ze dne 29. června 2000 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (Úř. věst. L 200, s. 35; Zvl. vyd. 17/01, s. 226), který se v projednávaném případě použije v rozsahu, v němž je třeba nahradit hospodářskému subjektu škodu vyplývající z nedostatku hotovosti (rozsudek Soudu ze dne 10. října 2001, *Corus UK v. Komise*, T-171/99, Recueil, s. II-2967, bod 64).
- 133 V případě, že by výchozí datum a sazba úroků z prodlení navrhované žalobkyní nebyly společně uznány, žalobkyně podpůrně navrhuje dvě alternativní řešení: buď použití zákonné úrokové sazby platné v Itálii pro každý rok na částky upravené

s ohledem na inflaci od roku 1997 až do dne zaplacení, nebo výpočet úroků z celkové částky upravené s ohledem na inflaci ode dne mezitímního rozsudku (8. červen 2000), ale za použití sazby ECB zvýšené o sedm bodů.

- 134 Komise uznává skutečnost, že musí být přihlédnuto k měnovému znehodnocení a že dlužné částky musejí být upraveny s ohledem na inflaci na základě oficiálních údajů dostupných pro Itálii, protože žalobkyně vykonávala svou činnost na italském trhu. Měnová inflace musí být vypočítána od okamžiku vzniku škodné události až do dne mezitímního rozsudku, kterým byla určena mimosmluvní odpovědnost Společenství.
- 135 Úroky z prodlení z částky upravené s ohledem na inflaci musejí být vypočítány od tohoto data až do uhrazení, a nikoliv od vzniku škodné události (výše uvedený rozsudek Grifoni v. ESAE, bod 43). Komise v této souvislosti připomíná, že podle judikatury Společenství může být povinnost uhradit úroky z prodlení zohledněna pouze za podmínky, že základní pohledávka je jistá co do její výše, nebo je alespoň možné určit ji na základě objektivně stanovených prvků (rozsudek Soudního dvora ze dne 30. září 1986, Amman a další v. Komise, 174/83, Recueil, s. 2647, a rozsudek Soudu ze dne 26. února 1992, Brazzelli a další v. Komise, T-17/89, T-21/89 a T-25/89, Recueil, s. II-293, bod 24).
- 136 Komise má za to, že pokud jde o úroky z prodlení, je na místě použít sazbu zákonných úroků platných v Itálii pro celé příslušné období. Směrnice 2000/35 se podle bodu 13 jejího odůvodnění nepoužije na platby představující náhradu škody.

Závěry Soudu

- 137 Pokud jde o měnové znehodnocení, je třeba shledat, že žalobkyně a Komise se shodují v tom, že k ní musí být přihlédnuto a že měnová inflace musí být vypočítána s použitím oficiálních statistických údajů pro Itálii.
- 138 Z judikatury vyplývá, že náhrada škody v rámci mimosmluvní odpovědnosti má za cíl obnovit, pokud je to možné, majetek poškozeného. V důsledku toho, pokud jsou splněny podmínky mimosmluvní odpovědnosti, nelze nezohlednit nepříznivé důsledky vyplývající z časového úseku, který uplynul mezi vznikem škodné události a dnem uhrazení škody, v rozsahu, v němž je na místě přihlédnout k měnovému znehodnocení (viz výše uvedené rozsudky Grifoni v. ESAE, bod 40 a Mulder a další v. Rada a Komise, bod 51).
- 139 K měnovému znehodnocení musí tedy být v projednávaném případě přihlédnuto pro účely výpočtu výše náhrady škody podle oficiálních údajů vypracovaných pro Itálii příslušným vnitrostátním orgánem počínaje dnem vzniku škody.
- 140 Pokud jde o výchozí datum pro úpravu s ohledem na měnovou inflaci, je na místě přihlédnout ke skutečnosti, že žalobkyně by obdržela, pokud by Komise vyhověla její žádosti ze dne 21. ledna 1997, své licence k časově rozvrženým datům. Je totiž třeba připomenout, že v režimu z roku 1993 bylo přidělování licencí uskutečňováno každé tři měsíce. V souladu s článkem 11 nařízení č. 1442/93, ve znění nařízení Komise (ES) č. 875/96 ze dne 14. května 1996 (Úř. věst. L 118, s. 14), tedy byly dovozní licence vydávány nejpozději 23. dne posledního měsíce každého čtvrtletí pro následující čtvrtletí.

- 141 Je tedy namísto odvolávat se na tyto dny pro každý soubor nepřidělených licencí jako na dny vzniku škody, počínaje kterými musí být vypočítáno, jak bude upravena s ohledem na měnovou inflaci finanční protihodnota každého souboru licencí, stanovená na základě 200 eur za tunu.
- 142 Pokud jde o datum, k němuž má být výpočet úpravy s ohledem na měnovou inflaci ukončen, musí být posouzeno zároveň s posouzením časového okamžiku, od něhož je na místě počítat úroky z prodlení.
- 143 Podle judikatury Soudního dvora musí být dlužná částka náhrady škody uhrazena spolu s úroky z prodlení ode dne vyhlášení rozsudku, který určil povinnost nahradit škodu (rozsudky Soudního dvora ze dne 4. října 1979, Dumortier a další v. Rada, 64/76 a 113/76, 167/78 a 239/78, 27/79, 28/79 a 45/79, Recueil, s. 3091, bod 25, a ze dne 19. května 1992, Mulder a další v. Rada a Komise, bod 35). V projednávaném případě byla povinnost Komise nahradit škodu vzniklou žalobkyni stanovena mezitímním rozsudkem ze dne 8. června 2000.
- 144 Avšak jelikož hlavní pohledávka nebyla ke dni vyhlášení tohoto rozsudku ani jistá, pokud jde o její výši, ani určitelná na základě stanovených objektivních prvků (viz v tomto smyslu body 87 až 92 výše), úroky z prodlení nemohou běžet od tohoto dne, ale pouze v případě prodlení a až do úplného zaplacení ode dne vyhlášení tohoto rozsudku týkajícího se náhrady škody (viz judikatura uvedená v bodě 135 výše, jakož i závěry generálního advokáta M. Tesaura ve výše uvedeném rozsudku Grifoni v. ESAE, Recueil, s. I-343, bod 24).
- 145 Z toho vyplývá, že úprava výše náhrady škody, která má být uhrazena žalobkyni, s ohledem na měnovou inflaci nesmí skončit ke dni vyhlášení rozsudku ze dne 8. června 2000, ale musí pokračovat až do dne vyhlášení rozsudku v projednávané věci.

- 146 Výše náhrady škody upravená s ohledem na měnovou inflaci za účelem přihlídnutí ke znehodnocení měny bude zvýšena o úroky z prodlení od vyhlášení tohoto rozsudku až do úplného uhrazení. Použitelná úroková sazba se vypočítá na základě sazby stanovené ECB pro hlavní operace refinancování, použitelné během dotyčného období, zvýšené o dva body.

K nákladům řízení

- 147 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník řízení, který byl ve sporu úspěšný, požadoval náhradu nákladů ve svém návrhu. Na základě čl. 87 odst. 3 téhož jednacího řádu může Soud rozdělit náklady řízení mezi účastníky, nebo rozhodnout, že si každý z účastníků řízení ponese své vlastní náklady, pokud jsou účastníci řízení současně neúspěšní v jednom nebo více bodech. Konečně v souladu s čl. 87 odst. 4 prvního pododstavce uvedeného nařízení členské státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou své vlastní náklady.
- 148 Je třeba připomenout, že o nákladech vzniklých v souvislosti s řízením v tomto stupni bylo rozhodnuto mezitímním rozsudkem ze dne 8. června 2000 (viz bod 23 výše).
- 149 Projednávaná věc není dalším stupněm řízení, ale pokračováním věci T-260/97, v níž byl vydán rozsudek ze dne 8. června 2000, kterým bylo Komisi a Radě uloženo nést 90 a 10 % nákladů v této věci (viz body 7 a 8 výroku). Je na místě potvrdit toto rozdělení nákladů pro fázi tohoto řízení, která následuje po vydání uvedeného rozsudku, a uložit tedy Komisi a Radě náhradu 90 a 10 % nákladů vzniklých v této fázi.

150 Francouzská republika jako vedlejší účastník ponese vlastní náklady.

Z těchto důvodů

SOUD (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

- 1) Komisi se ukládá uhradit žalobkyni náhradu škody ve výši 5 024 192 eur.

- 2) Tato náhrada škody bude upravena s ohledem na měnovou inflaci v souladu s kritérii stanovenými v bodech 139 až 141 a 145 tohoto rozsudku.

- 3) Náhrada škody upravená s ohledem na měnovou inflaci bude zvýšena o úroky z prodlení ode dne vyhlášení tohoto rozsudku až do úplného uhrazení. Použitelná úroková sazba se vypočítá na základě sazby stanovené Evropskou centrální bankou pro hlavní operace refinancování, použitelné během dotyčného období, zvýšené o dva body.

- 4) **Komisi se ukládá uhradit 90 % nákladů fáze tohoto řízení následující po rozsudku Soudu ze dne 8. června 2000, Camar a Tico v. Komise a Rada (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Recueil, s. II-2193).**
- 5) **Radě se ukládá uhradit 10 % nákladů fáze tohoto řízení následující po rozsudku Soudu ze dne 8. června 2000, Camar a Tico v. Komise (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Recueil, s. II-2193).**
- 6) **Francouzská republika ponese vlastní náklady.**

Legal

Mengozzi

Wiszniewska-Białeczka

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. července 2005.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

H. Jung

H. Legal